

Starter i litt oppoverbakke

- Larvik er en lavinntektskommune med høyt utgiftsbehov og høy lånegjeld
- Inntektsbortfall eiendomsskatt
- Fortsatt merforbruk i tjenesteproduksjonen
- Renten forblir på høyeste nivå på 16 år, kortere avdragstid på lån
- Strømpriser forblir høye
- Stor økning i pensjonskostnader
- Ingen drahjelp fra statsbudsjettet, tvert i mot (som i fjor)!
- Mangel på fri del i disposisjonsfond
- MEN, ikke glem - vi har 4,7 mrd kr å levere tjenester for

Endringer oppsummert

Tall i tusen kr	Kostnadsnøkkel og tabell C	Regional politiske tilskudd	Skatt og inntektsutjevningen	Toppfinansieringsordningen	Samlet før vekst og tapskompensasjon	Vekst fordelt etter inntektsnivå, tapskompensasjon	Samlet med vekst og tapskompensasjon
Larvik	-32 725	-2 372	14 419	-7 302	-27 981	27 981	0

Sum reduserte overføringer rammetilskudd
-42 400

Kilde: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Statsbudsjett – illustrasjon effekt for Larvik kommune

- Eventuelle økninger i demografiutfordringer kommer i tillegg
- Kompenserer ikke tjenesteområdene direkte for prisinflasjon
- Tallene hensyntar ikke hva som ligger i gjeldende økonomiplan for 2025
- Ingen automatikk at Statsbudsjettet dekker alle kostnadsøkninger

<u>Tall i mill kr</u>	
Anslag frie inntekter KS 2024	3 429
Frie inntekter KS anslag 2025	3 606
Økning i frie inntekter	177
% endring	5,2 %
Effekter lønnsoppgjør	118
Økte pensjonskostnader	12
Statsbudsjettet, satsinger inkl ressurskrevende tjenester	39
Prisinflasjon	38
Økte kostnader for poster som dekkes av økning frie inntekter	207
Statsbudsjett 2025 vs anslag 2024	-31

Innsparingstiltak i forslaget

- Arbeidet etter “Pri 1” (KDs forslag), “Pri 2” og “Pri 3” tiltak (ikke anbefalt)
- Vedtatt innsparingskrav i 2025: ca 187 millioner kroner
 - 60 mill kr er foreslått lagt tilbake i virksomhetene (reversering av tiltak/rammeøkning)
 - 50 mill kr i nye forslag til innsparinger (“pri 1”) som erstatning

Tall i mill kr	SP	IF	HM	OK	VS	EIE	Sum
Innsparingsforslag (KDs "pri 1")	-4,2	-2,9	-22,0	-6,8	-6,4	-8,6	-50,8
Reversinger/rammeøkninger	6,3	1,7	26,3	20,2	1,0	4,9	60,4
Sum	2,1	-1,1	4,3	13,4	-5,4	-3,8	9,5

Totale innsparingstiltak foreslått i 2025 = ca. 178 millioner kroner

Pri 2 og Pri 3 = alternative innsparingstiltak til Pri 1 tiltakene

- Anses å være enda mer belastende for tjenestene til innbyggerne enn Pri 1, og anbefales derfor ikke
- Noen av tiltakene i Pri 1, 2 og 3 er “gjensidig utelukkende”
 - Velger du et av dem kan du ikke velge det andre i tillegg - er beskrevet på tiltak det gjelder i forslaget

Tiltak som er med i økonomiplan 2025-2028

- Reduksjoner i utgifter til kirke (Larvik kirkelige fellesråd
- Redusert antall folkevalgte
- Redusere antall politiske utvalg / utvalg med politisk representasjon
- Reduserte kostnader til gjennomføring av valg
- Stramme inn kommunens innkjøpspraksis
- Omorganisering og reduksjon av antallet tjenestoområder, virksomheter og avdelinger
- Økte gebyrer og bruk av ny teknologi innenfor byggesaksbehandling
- Økte gebyrer og avvikling av ressurs for planarbeid innenfor plansaksbehandling
- Legge ned Stavern bibliotek
- Redusere tilskudd til lag og foreninger
- Redusere kostnader til kulturaktiviteter og kulturbygg
- Avvikle tilskudd til Jotron Arena
- Reduserte kostnader til renhold
- Nedleggelse av boligstiftelsen
- Reduserte kostnader til vedlikehold
- Reduksjon i kontorteknisk personale
- Utnyttelse av ressurser på tvers av skolene
- Nedleggelse av Langestrand skole
- Nedleggelse av Hvarnes skole
- Optimalisere turnusplanleggingen
- Avvikle deler av "Larviksmodellen" for fastleger
- Redusere omfanget av praktisk bistand
- Nedleggelse av Huset
- Tilpasse og innføre egenandel på transportordningen til AoK
- Avvikle helgeavtale for turnusarbeidere
- Reduksjon i matsvinn og nye bestillingsrutiner

Oversikt over
vurdering av
PwC tiltak

Økonomiplan 2025–2028

Tall i mill kr	2025	2026	2027	2028	Snitt
Frie inntekter (skatt + ramme)	-3 606	-3 642	-3 679	-3 715	-3 661
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	-4 730	-4 766	-4 802	-4 839	-4 784
Lønnsutgifter	2 319	2 297	2 371	2 370	2 339
Kjøp av varer og tjenester	1 027	1 021	1 012	1 012	1 018
Sum driftsutgifter	4 544	4 517	4 583	4 587	4 558
Brutto driftsresultat	-185	-249	-219	-252	-226
Renter og avdrag	429	453	489	514	471
Netto finansutgifter	380	408	443	468	425
Netto driftsresultat	-36	-72	-7	-15	-33
Netto driftsresultat %	0,8 %	1,5 %	0,1 %	0,3 %	0,7 %
Vedtatt økonomiplan 2024-2027	-32	-62	-6	-6	

Netto rammer tjenesteområder 2025–2028

Tall i mill kr	Oppr. budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Sum 2025-2028	Andel sum 2025-2028	Årlig endring
Sentrale poster	225	265	268	272	276	1 081	7,9 %	5,2 %
Interne funksjoner	189	183	177	176	176	712	5,2 %	-1,7 %
Helse og mestring	1 302	1 345	1 344	1 427	1 429	5 545	40,3 %	2,4 %
Oppvekst og kvalifisering	1 365	1 438	1 420	1 413	1 411	5 682	41,3 %	0,8 %
Verdiskaping og stedsutvikling	129	122	118	117	117	473	3,4 %	-2,4 %
Eiendom og teknisk drift	87	76	74	52	52	253	1,8 %	-12,0 %
Sum netto rammer	3 296	3 428	3 401	3 457	3 460	13 746	100,0 %	1,2 %

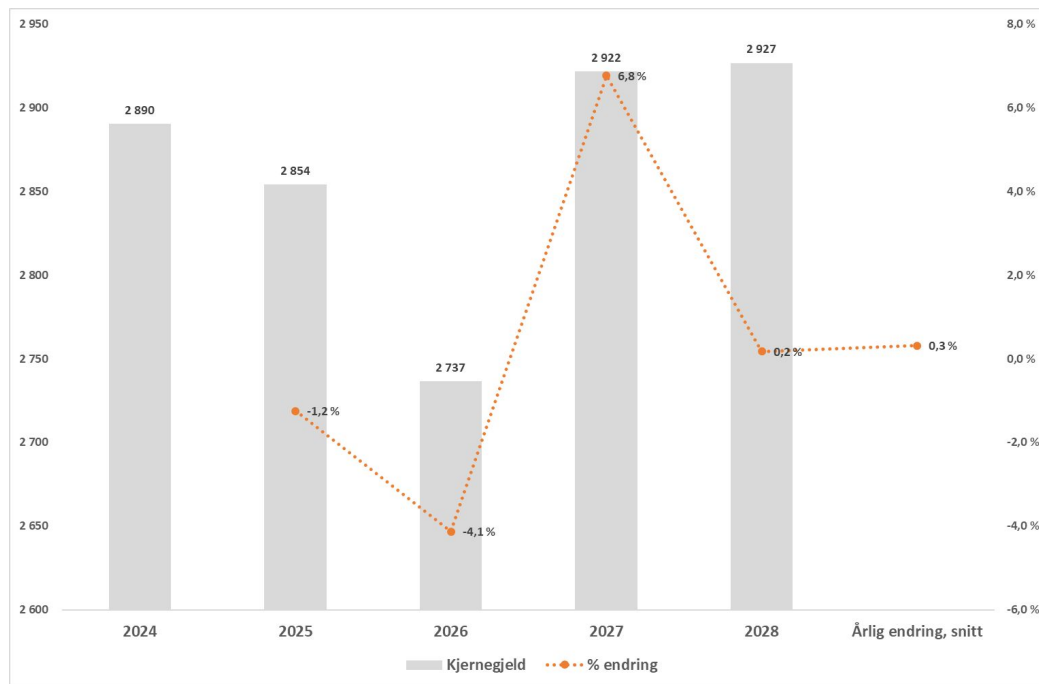
Investeringer inkludert salg – totalt 2025–2032

Tall i mill kr	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Totalt
Avgiftsfinansierte investeringer	459	584	437	356	176	130	133	131	2 406
Ikke-avgiftsfinansierte investeringer	174	135	408	156	173	142	204	213	1 605
Totalsum all investeringer	634	718	845	512	350	272	337	344	4 011

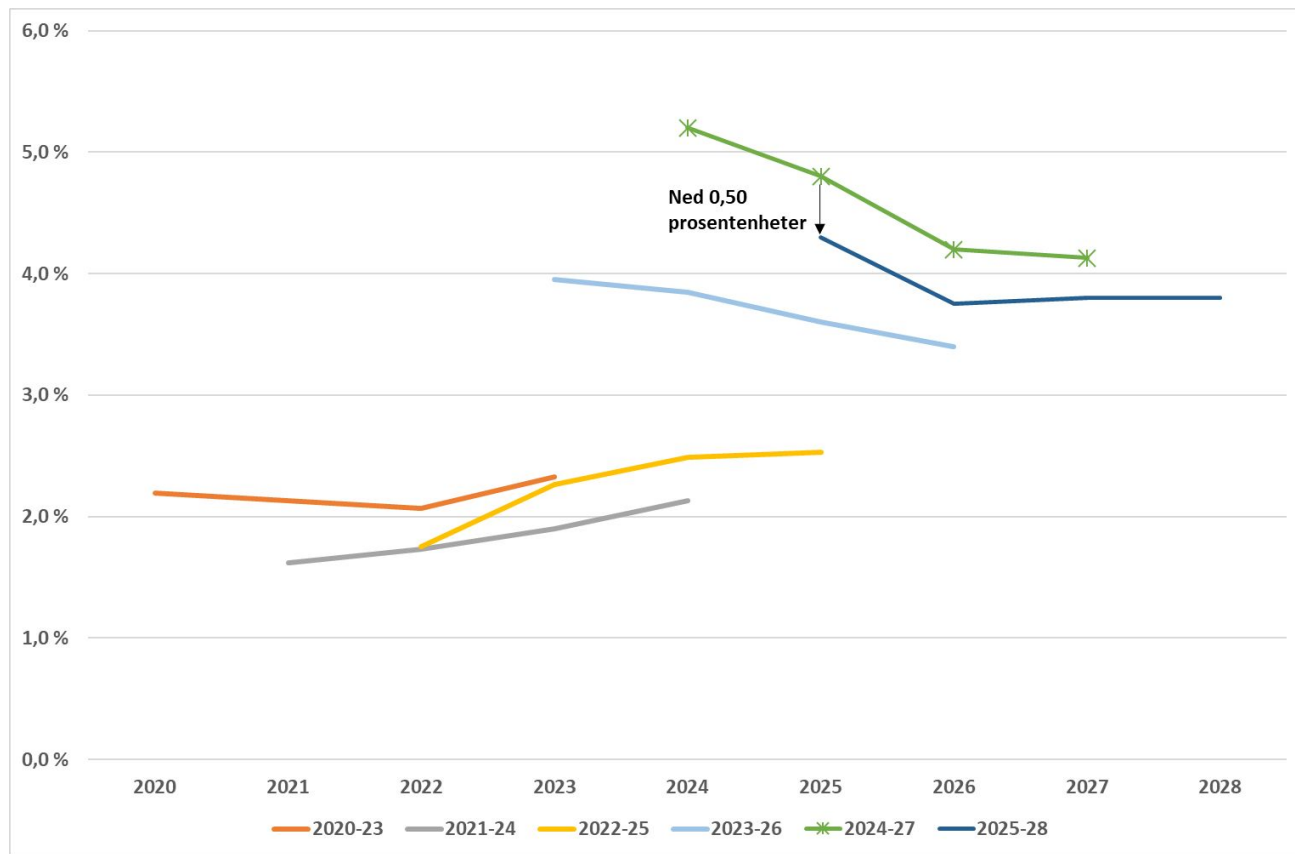

Handlingsregelen

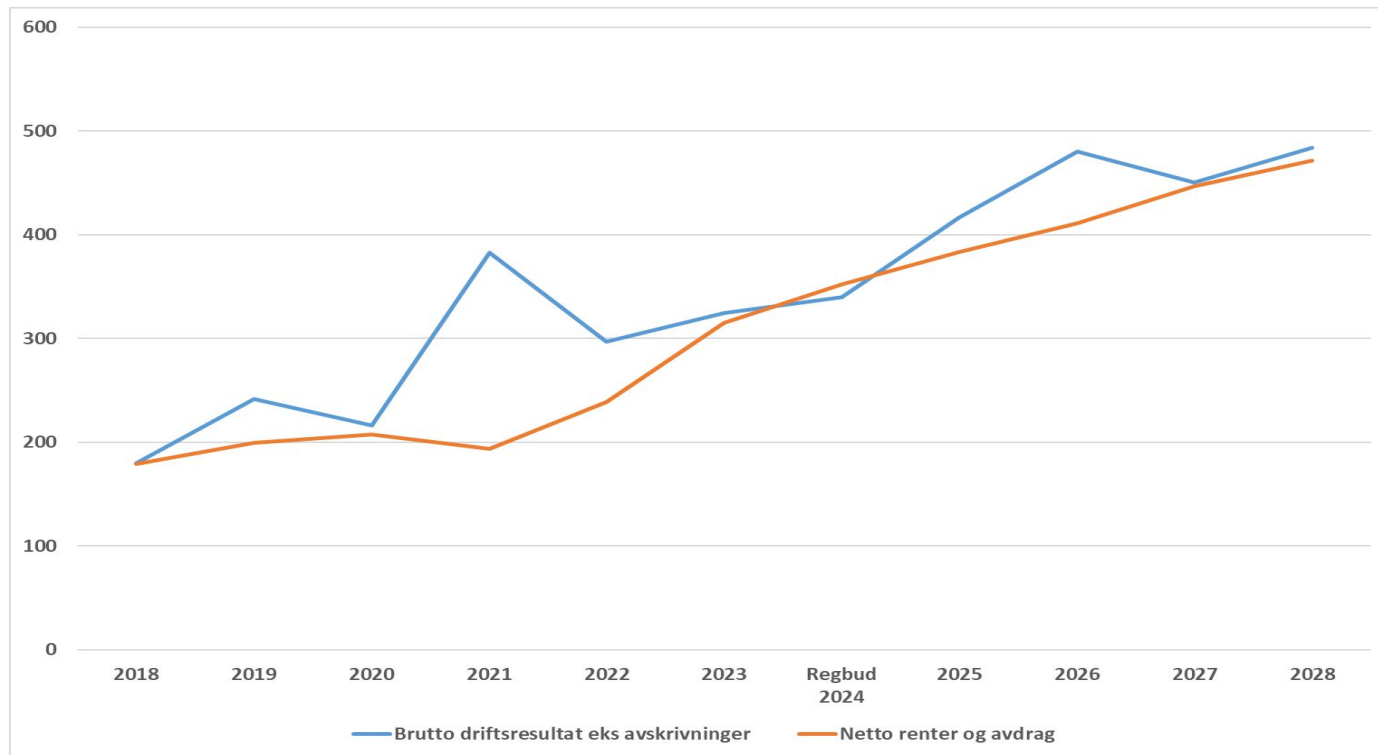
- Årlig vekst kjernegjeld fra 2024 til 2028: ca 0,3 %
- Vekst i driftsinntekter kan forventes å bli høyere enn dette = forslaget innenfor handlingsregelens rammer
- Bidrar også til å nærme oss 70 % av frie inntekter

Rentesats 2025–2028 vs tidligere år

Renter og avdrag spiser opp brutto driftsresultat, i mill kr

Disposisjonsfondet – den “frie delen”

Driftsinntekter 2023	4 562,6
Dispfond fri del pr 31.12.2023	295,8
Fri del %	6,5 %

Avetninger vedtatt 1. rapportering 2024:	-66,1
Dispfond fri del etter avsetninger 1. rapportering 2024	229,7
Fri del %	5,0 %

Egenfinansiering investeringer 2024	-49,5
Egenfinansiering investeringer 2025	-33,2
Sum	-82,7

Negativt netto driftsresultat, regulert budsjett 2024	-12,0
Sum	-12,0

Dispfond fri del etter avsetninger	135,0
Fri del %	3,0 %

Økte minimumsavdrag 2. rapportering	-5,2
Dispfond fri del etter avsetninger	129,8

Ekstra EK investeringer 2025	-16,8
EK investeringer 2026	-50,0
Dispfond fri del etter avsetninger	63,0
Fri del %	1,4 %

Status fire finansielle styringsmål- svakt

- **Handlingsregel lånegjeld:** vekst kjernegjeld < vekst frie inntekter. Minst 15 % egenfinansiering. Vekst er innenfor i 2025, 2026, 2028 og totalt i perioden.
 - Manglende egenfinansiering i 2027 og 2028.

- **Netto driftsresultat** skal være på minimum 0,5 % i strategidokumentperioden (1,5 % *forblir et langsiktig mål*). Resultatgraden er innenfor styringsmålet i perioden, men for lavt i 2027 og 2028.

- **Disposisjonsfond:** den frie delen skal være på minst 5 % av driftsinntektene. Ikke oppfylt i perioden.
- **Kjernegjeld** skal på sikt ikke utgjøre mer enn 70 % av de frie inntektene. Oppfylles ikke i perioden 2025-2028, men nærmer seg gradvis.

